Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза;
оперативно-розшукова діяльність

УДК 343.132

Войтович Ірина Степанівна
ад'юнкт кафедри кримінального процесу та криміналістики
факультету №1
Львівського державного університету внутрішніх справ
Voytovych Iryna
Adjunct of the Department of Criminal Procedure and Forensics
Faculty No. 1
Lviv State University of Internal Affairs

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ
ПРАВОВЫЕ ОСНОВАНИЯ ПРОВЕДЕНИЯ СЛЕДСТВЕННЫХ (РОЗЫСКНЫХ) ДЕЙСТВИЙ
LEGAL GROUNDS FOR CONDUCTING INVESTIGATIVE (SEARCH) ACTIONS

Анотація. *У статті розглянуті питання правових підстав проведення слідчих (розшукових) дій під час досудового розслідування у кримінальному провадженні. Оскільки правильне і чітке визначення правової підстави проведення слідчих (розшукових) дій забезпечує можливість використання результатів будь-якої дії під час доказування у кримінальному провадженні. Проводиться аналіз національного кримінального процесуального законодавства, що регламентує правові підстави проведення слідчих (розшукових) дій. Розглянуто позиції науковців, які до правових підстав проведення слідчих (розшукових) дій у кримінальному процесі включають наявність внесеної інформації в ЄРДР,*

так як тільки після такого внесення, закон допускає застосування заходів процесуального примусу і проведення слідчих (розшукових) дій; наявність у слідчого (дізнавача) юридичних повноважень на проведення розслідування та проведення слідчих (розшукових) дій; розглядають певний юридичний факт, який породжує право (обов'язок) слідчого провести відповідну дію; як факт оформленого рішення про його проведення, як вимагає закон і належним чином оформлені постанови органів розслідування.

Зазначається про необхідність розмежування правових і процесуальних підстав проведення слідчих (розшукових) дій. Вказано, що значимість правової підстави проведення слідчих (розшукових) дій яскраво проявляється на прикладі негласних слідчих (розшукових) дій, як виду слідчих (розшукових) дій. Оскільки довгий час вони існували тільки як оперативно-розшукові заходи, і тільки чинний КПК України у 2012 році ввів їх в систему слідчих (розшукових) дій. Дійшли висновків, що система слідчих (розшукових) дій має тенденцію до розширення, і в юридичній літературі постійно обговорюється можливість включення до неї нових слідчих (розшукових) дій, що обумовлено потребами практики досудового розслідування і новими можливостями науково-технічного прогресу. Також зазначено, що правові підстави проведення слідчих (розшукових) дій можуть носити імперативний характер.

Ключові слова: *правові підстави, слідчі (розшукові) дії, умови, досудове розслідування, правові засади.*

Аннотация. *В статье рассмотрены вопросы правовых оснований проведения следственных (розыскных) действий в ходе досудебного расследования по уголовному производству. Поскольку правильное и четкое определение правового основания проведения следственных (розыскных) действий обеспечивает возможность использования результатов какого-либо действия при доказывании в уголовном*

производстве. Проводится анализ национального уголовного процессуального законодательства, регламентирующего правовые основания проведения следственных (розыскных) действий. Рассмотрены позиции ученых, к правовым основаниям проведения следственных (розыскных) действий в уголовном процессе включают наличие внесенной информации в ЕРДР, так как только после такого внесения, закон допускает применение мер процессуального принуждения и проведения следственных (розыскных) действий; наличие у следователя (дознавателя) юридических полномочий на проведение расследования и проведение следственных (розыскных) действий; рассматривают определенный юридический факт, порождающий право (обязанность) следователя произвести соответствующее действие; как факт оформленного решения о его проведении, как требует закон и надлежащим образом оформлены постановления органов расследования.

Отмечается необходимость разграничения правовых и процессуальных оснований проведения следственных (розыскных) действий. Указано, что значимость правового основания проведения следственных (розыскных) действий ярко проявляется на примере негласных следственных (розыскных) действий, как вида следственных (розыскных) действий. Поскольку долгое время они существовали только как оперативно-розыскные мероприятия и только действующий УПК Украины в 2012 году ввел их в систему следственных (розыскных) действий. Пришли к выводу, что система следственных (розыскных) действий имеет тенденцию к расширению, и в юридической литературе постоянно обсуждается возможность включения в нее новых следственных (розыскных) действий, что обусловлено потребностями практики досудебного расследования и новыми возможностями научно-технического прогресса. Также отмечено, что правовые основания

проведения следственных (розыскных) действий могут носить императивный характер.

Ключевые слова: *правовые основания, следственные (розыскные) действия, условия, досудебное расследование, правовые основы.*

Summary. *The article deals with the issue of legal grounds for conducting investigative (search) actions during pre-trial investigation in criminal proceedings. Since the correct and clear definition of the legal basis for conducting investigative (search) actions ensures the possibility of using the results of any action during evidence in criminal proceedings. An analysis of the national criminal procedural legislation, which regulates the legal grounds for conducting investigative (search) actions, is carried out. The positions of scientists were considered, which include the presence of information entered in the EDDR as the legal grounds for conducting investigative (search) actions in criminal proceedings, since only after such entry, the law allows the use of procedural coercion measures and the conduct of investigative (search) actions; presence of the investigator (investigator) with legal powers to conduct an investigation and conduct investigative (search) actions; consider a certain legal fact that gives rise to the right (obligation) of the investigator to take the appropriate action; as a fact of a formalized decision on its implementation, as required by law and properly formalized resolutions of investigative bodies.*

It is noted that it is necessary to distinguish between legal and procedural grounds for conducting investigative (search) actions. It is indicated that the importance of the legal basis for conducting investigative (search) actions is clearly demonstrated by the example of covert investigative (search) actions, as a type of investigative (search) actions. Since for a long time they existed only as operative-search measures, and only the current CPC of Ukraine in 2012 introduced them into the system of investigative (search) actions. It was concluded that the system of investigative (search) actions has a tendency to

expand, and the legal literature constantly discusses the possibility of including new investigative (search) actions into it, which is due to the needs of the practice of pre-trial investigation and new possibilities of scientific and technical progress. It is also stated that the legal grounds for conducting investigative (search) actions may be of an imperative nature.

Key words: *legal grounds, investigative (search) actions, conditions, pre-trial investigation, legal principles.*

Постановка проблеми в загальному вигляді. Правова регламентація порядку провадження слідчих (розшукових) дій є надзвичайно важливою, оскільки, як уже зазначалося, кожна слідча (розшукова) дія (як і будь-яка інша процесуальна дія) в тій чи іншій мірі спирається на державний примус і обмежує гарантовані Конституцією України права і свободи учасників кримінального провадження

У доктрині кримінального процесу, кажучи про підстави проведення слідчих (розшукових) дій, як правило, виділяють не тільки фактичні, а й формально-правові підстави, включаючи в останні цілу сукупність умов, чинників, при яких можливе проведення слідчої (розшукової) дії (загальні умови проведення слідчих (розшукових) дій, порядок проведення кожної окремої слідчої (розшукової) дії, наявність повноважень у суб'єкта, що її проводить, винесення процесуального акта (постанови) і т.д. Тим самим правові підстави проведення слідчих (розшукових) дій розглядаються як правові засади, сукупність процесуально-значущих чинників, при наявності яких з'являється можливість проведення конкретного слідчої (розшукової) дії. В цьому контексті важливим є питання встановлення правових підстав проведення слідчих (розшукових) дій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання підстав проведення слідчих (розшукових) дій було предметом дослідження серед низки науковців, зокрема: Л.І. Аркуши [1], В.Д. Берназ [2], О.В. Капліної

[3], М.А. Погорецького [4], Д.С. Сергєєвої [5], С.М. Смокова [6], О.С. Старенького [7], Р.С. Тагієва [8] та інших.

Формулювання цілей статті. Метою статті є аналіз нормативно-правової бази та позиції науковців щодо правових підстав проведення слідчих (розшукових) дій під час досудового розслідування у кримінальному провадженні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Правова підстава проведення слідчих (розшукових) дій безпосередньо пов'язується з дотриманням вимог процесуальної форми і, по суті, ототожнюється з вимогою законності під час кримінального провадження (ст. 9 КПК). Кримінальна процесуальна доктрина законність проведення слідчих (розшукових) дій визначає як виконання слідчим ряду умов, встановлених КПК України, проте такі вимоги не завжди зазначені.

Характеризуючи сутність правових підстав провадження слідчих (розшукових) дій, багато авторів говорять про те, що ними виступає наявність норм КПК України, що зобов'язують або дозволяють проведення конкретних слідчих (розшукових) дій та дотримання процесуального порядку і умов їх проведення [9, с. 365]. Тому правові підстави слід розглядати як головні підстави проведення слідчих (розшукових) дій. Якщо кримінальний процесуальний закон не вказує на якусь дію слідчого як слідчу, то не можна взагалі говорити про законність її проведення і тим більше про отримання допустимих доказів у кримінальному провадженні.

Деякі автори вважають, що правовою підставою проведення тієї чи іншої слідчої (розшукової) дії є сукупність передбачених кримінальним процесуальним законом умов, що уповноважують слідчого провести певну слідчу (розшукову) дію. Подібним же чином визначають правові підстави слідчих (розшукових) дій та інші вчені, відзначаючи, що вони виступають у вигляді системи нормативних приписів, на різних рівнях обумовлюють можливість проведення тієї чи іншої дії [10, с. 73].

Однак, якщо виходити з етимології поняття «підстава», як «причини, приводу; того, що виправдовує, робить зрозумілим яке-небудь явище або дію» [11, с. 385], або з філософського уявлення [12, с. 232] про підстави, як про те, що детермінує будь-які явища, то передбачені законом умови і порядок проведення слідчої (розшукової) дії навряд чи можуть розглядатися як підстави її проведення. Встановлена законом процедура провадження слідчої (розшукової) дії не може входити в поняття «правові підстави слідчих (розшукових) дій», оскільки не є підставою як такої, а визначає порядок проведення слідчої (розшукової) дії, юридично «супроводжує» її проведення. Хоча і підстави проведення процесуальних дій, і умови допустимості їх проведення, і порядок їх проведення за своєю правовою природою в однаковій мірі є елементами уніфікованої процесуальної форми, яка забезпечує однаковий, встановлений законом порядок кримінальної процесуальної діяльності, її послідовність, зміст і характер. У такій якості кримінальна процесуальна форма «створює детально врегульований, стійкий, юридично визначений, суворо обов'язковий, стабільний правовий режим кримінального провадження» [13, с. 14].

Незважаючи на те, що кримінальна процесуальна форма виступає як цілісна категорія, кожен з її елементів має власне «наповнення», власне значення. Безумовно, що правова регламентація порядку провадження слідчих (розшукових) дій є надзвичайно важливою, оскільки, як уже зазначалося, кожна слідча (розшукова) дія (як і будь-яка інша процесуальна дія) в тій чи іншій мірі спирається на державний примус і обмежує гарантовані Конституцією України права і свободи учасників кримінального провадження [14, с. 55]. Деякі автори зазначають, що слідчий слідчий, здійснюючи кримінальне переслідування, має дискреційні повноваження і приймає необхідні, на його думку, рішення у кримінальному провадженні [15, с. 15]. Таким чином, застосування заходів

державного примусу часто залежить від розсуду посадової особи. Ось чому такою важливою є чітка законодавча регламентація порядку і умов проведення слідчих (розшукових) дій. Це не просто засіб «легалізації» слідчої (розшукової) дії у кримінальному провадженні, а й гарантія забезпечення прав учасників кримінального процесу, їх захисту від необґрунтованого застосування заходів державного впливу.

Іноді в число правових підстав (умов) проведення слідчих (розшукових) дій включають наявність внесеної інформації в ЄРДР, так як тільки після такого внесення, закон допускає застосування заходів процесуального примусу і проведення слідчих (розшукових) дій. Слідчі (розшукові) дії можуть проводитися тільки в межах визначеної законом послідовності, лише до закінчення (або зупинення) досудового розслідування [16, с. 18]. Разом з тим нині КПК України (ст. 214 КПК) істотно розширив можливість проведення процесуальних дій до внесення відомостей в ЄРДР, коли ці дії необхідні для закріплення слідів кримінального правопорушення і встановлення особи, яка його вчинила.

Як справедливо зазначено в спеціальній літературі, сам собою початок кримінального провадження (особливо не щодо конкретної особи) прав і свобод громадян не обмежує. Якщо це і відбувається, то пізніше, при застосуванні заходів процесуального примусу або провадженні слідчих (розшукових) дій. Але початок кримінального провадження не тільки не вирішує питання про будь-які подальші процесуальні дії і рішення, але й не дає навіть права на будь-який примус. Не можна ототожнювати підстави для внесення відомостей в ЄРДР й початку кримінального провадження і для проведення слідчих (розшукових) дій, хоча слідчі (розшукові) дії можуть бути проведені тільки тоді, коли їх проведення передбачено законом, дозволено на нормативному рівні (тобто, за загальним правилом, після внесення відомостей в ЄРДР). Однак, як видається, внесення відомостей в ЄРДР не є прямою правовою підставою

проведення слідчих (розшукових) дій, це скоріше умова, критерій допустимості їх результатів як доказів.

В якості ще однієї важливої складової правової підстави слідчої (розшукової) дії нерідко розглядають наявність у слідчого (дізнавача) юридичних повноважень на проведення розслідування та проведення слідчих (розшукових) дій. Відсутність процесуальних повноважень «рівнозначно відсутності не тільки правових підстав, а й підстав слідчих (розшукових) дій взагалі» [17, с. 14].

Про відсутність у слідчого (дізнавача) юридичних повноважень на проведення слідчих (розшукових) дій можна говорити в таких випадках: коли він не уповноважений здійснювати розслідування конкретного провадження; коли при розслідуванні справи слідчою групою слідчий не був включений до її складу; коли слідчим порушено правила про підслідність кримінального провадження; при проведенні слідчих (розшукових) дій після закінчення встановленого законом строку досудового розслідування; в разі проведення слідчої (розшукової) дії слідчим, що підлягає відводу.

Про те, можна вважати, що наявність у органу розслідування юридичних повноважень на проведення слідчої (розшукової) дії в системі вимог процесуальної форми правильніше характеризувати не як правова підстава їх проведення, а як ще один критерій (умова) допустимості отриманих в результаті слідчих (розшукових) дій доказів.

В якості правових підстав провадження слідчих (розшукових) дій деякі автори розглядають певний юридичний факт, який породжує право (обов'язок) слідчого провести відповідну дію [18, с. 154]. Як уже зазначалося, в переважній більшості випадків вибір тієї чи іншої слідчої (розшукової) дії здійснюється особою, яка провадить розслідування у кримінальному провадженні. У літературі підкреслюється, що послідовність проведення слідчих (розшукових) дій або випливає з

окремих процесуальних приписів (однозначна), або залежить від розсуду слідчого (альтернативна). ... В конкретній слідчій ситуації вибір належної процесуальної дії обумовлений всебічним урахуванням підстав її проведення, оцінкою значення очікуваних результатів, а також тактичною доцільністю [19, с. 76].

Здається, що в тих випадках, коли проведення слідчої (розшукової) дії є обов'язковим в силу закону, правовою підставою її проведення, причому, носять імперативний характер, служить сама вимога закону (проведення судово-медичної експертизи для встановлення причин смерті і т. п.).

Окремі дослідники всі підстави проведення слідчих (розшукових) дій називають правовими, але розмежовують їх на матеріально-правові та формально-правові. Під матеріально-правовими підставами проведення слідчих (розшукових) дій розуміється сукупність доказів, які свідчать про те, що, по-перше, проведення передбачуваної дії у провадженні дасть певний результат і, по-друге, у провадженні є відомості, що вказують на необхідність суттєвого обмеження конституційних прав громадян в інтересах кримінального провадження [20, с. 8].

Під формально-правовими підставами розуміється проведення слідчих (розшукових) дій тільки в межах здійснення досудового розслідування у конкретному кримінальному провадженні, розпочатому у відповідності зі ст. 214 КПК України і розслідуваної в суворій відповідності до встановлених законом строків [20, с. 8]. Вважаємо, що в даному випадку автори також змішують правові підстави та умови проведення слідчих (розшукових) дій.

Таким чином, якщо при визначенні підстав провадження слідчих (розшукових) дій, виходити з їх інформаційної (фактичні підстави) і правової складових, то сутність правової обґрунтованості проведення слідчих (розшукових) дій навряд чи можливо розглядати як ряд

нормативних вказівок, які встановлюють можливість проведення слідчих (розшукових) дій уповноваженими суб'єктами кримінального судочинства та, тим більше, як встановлені законом умови і процедуру проведення слідчої (розшукової) дії. Ці фактори в структурі процесуальної форми лише юридично «супроводжують» проведення слідчої (розшукової) дії, визначаючи її законність і будучи критерієм допустимості її результатів як доказів, але не утворюють підставу слідчої (розшукової) дії.

Як уже зазначалося, в ст. 223 КПК України, присвяченій загальним вимогам до проведення слідчих (розшукових) дій, законодавець взагалі не вказує за чиїм рішенням має проводитись слідча (розшукова) дія. Не завжди про це є вказівки в кримінальному процесуальному законі, що регламентують проведення окремих слідчих (розшукових) дій. Зокрема, рішення про проведення допиту, пред'явлення для впізнання, огляду (окрім огляду житла чи іншого володіння особи, слідчого експерименту (за винятком його проведення в житлі або іншому володінні особи – з дозволу володільця або за рішенням (ухвалою) слідчого судді), закон не вимагає процесуально оформляти ні постановою, ні ухвалою. Надалі законодавець взагалі підходить диференційовано до цього питання (наприклад, освідування особи проводиться за постановою слідчого (дізнавача), а в разі відмови добровільного освідування – за постановою прокурора).

В силу цього багато вчених в структуру правових підстав слідчої (розшукової) дії включають наявність відповідного процесуального документа (постанова слідчого, судове рішення), називаючи це процесуальною формою рішення про провадження слідчих (розшукових) дій, і відзначаючи, що відсутність таких процесуальних документів рівнозначно відсутності підстав на проведення слідчих (розшукових) дій [21, с. 10].

Деякі автори розглядають правову (юридичну) підстава проведення слідчої (розшукової) дії як форму процесуального вираження прийнятого

рішення про проведення слідчої (розшукової) дії, як факт оформленого рішення про його проведення, як вимагає закон і належним чином оформлені постанови органів досудового розслідування [22, с. 97]. Але тоді виходить, що слідчі (розшукові) дії, які не оформляються постановами (допит, огляд, одночасний допит двох і більше осіб і деякі інші) проводяться за відсутності правових підстав.

Виходячи з викладеного, вважаємо, що необхідно розмежовувати правову і процесуальну підстави проведення слідчих (розшукових) дій. Слід погодитися з думкою про те, що в якості правової підстави слідчої (розшукової) дії виступає її унормованість законом [23, с. 86] і, отже, легальна можливість її проведення і використання результатів під час доказування у кримінальному провадженні. Значимість правової підстави проведення слідчих (розшукових) дій яскраво проявляється на прикладі негласних слідчих (розшукових) дій, як виду слідчих (розшукових) дій. Довгий час вони існували тільки як оперативно-розшукові заходи, і тільки чинний КПК України у 2012 році ввів їх в систему слідчих (розшукових) дій. Система слідчих (розшукових) дій має тенденцію до розширення, і в юридичній літературі постійно обговорюється можливість включення до неї нових слідчих (розшукових) дій, що обумовлено потребами практики досудового розслідування і новими можливостями науково-технічного прогресу. Яскравим прикладом є доповнення кримінального процесуального закону ст. 245^1 КПК України (Зняття показань технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото-, кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото-, кінозйомки, відеозапису). Тому правильне і чітке визначення правової підстави проведення слідчих (розшукових) дій забезпечує можливість використання результатів будь-якої дії під час доказування у кримінальному провадженні. Відповідно до КПК України проведення саме слідчих (розшукових) дій спричиняє появу не тільки таких видів доказів, як документів, що оформляються через протоколи

слідчих (розшукових) дій, але і показання учасників процесу (підозрюваного, свідка і т.д.), показання експерта, речові докази, висновків експертиз; використання ж як доказів результатів дій, які не включені законодавцем в систему слідчих (розшукових), як правило, проблематично, важко.

Правові підстави проведення слідчих (розшукових) дій можуть носити імперативний характер: в тих випадках, коли закон передбачає обов'язкове проведення слідчої (розшукової) дії при дотриманні ряду передбачених КПК України умов (випадки обов'язкового проведення судової експертизи (ч. 2 ст. 242 КПК України), проведення особистого обшуку при затриманні особи (ч.8 ст. 191, ч.6 ст.208, ч.6 ст.298[2] КПК України). В інших же випадках правові підстави слідчої (розшукової) дії, що представляють собою легальну (законодавчо встановлену) можливість її проведення і використання під час доказування у кримінальному провадженні, носять диспозитивний характер в тому сенсі, що залишають можливість вибору конкретного слідчої (розшукової) дії суб'єктом розслідування в залежності від слідчої ситуації, що склалась.

Висновки. Сутність правової обґрунтованості слідчих (розшукових) дій неприпустимо визначати через ті нормативні вказівки, які встановлюють можливість їх проведення органом розслідування і, тим більше, через встановлену законом процедуру і умови проведення слідчої (розшукової) дії. Ці фактори в структурі процесуальної форми юридично «супроводжують» проведення слідчої (розшукової) дії, визначаючи її законність і будучи критерієм допустимості її результатів як доказів. Тож, правова підстава слідчої (розшукової) дії є його передбаченість в нормах КПК України, тобто законодавче закріплення цієї дії в числі слідчих.

Література

1. Аркуша Л. І. Поняття, система та підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2013. № 3. С. 141-144.
2. Берназ В.Д., Смоков С.М. Рішення слідчого (криміналістичний, процесуальний та психологічний аспекти). Монографія. Одеса : Видавництво Одеського юридичного інституту НУВС, 2005. 151 с.
3. Капліна О. В. Проблеми вдосконалення нормативного регулювання проведення слідчих (розшукових) дій. *Вісник кримінального судочинства*. 2015. № 1. С. 40-48.
4. Погорецький М. М. Гарантії адвокатської таємниці при провадженні слідчих (розшукових) дій. Юрист України. 2014. № 4. С. 122-129.
5. Сергєєва Д.Б. Правові та фактичні підстави провадження негласних слідчих (розшукових) дій. *Вісник кримінального судочинства*. 2017. № 4. С. 56-65.
6. Смоков С. М. Участь понятих у слідчих (розшукових) діях на стадії досудового розслідування. *Вісник кримінального судочинства*. 2017. № 2. С. 101-106.
7. Старенький О. С. Законодавчі нововведення щодо процесуального порядку провадження окремих слідчих (розшукових) дій як засобів отримання доказів у досудовому розслідуванні. *Вісник кримінального судочинства*. 2017. № 4. С. 82-93.
8. Тагієв С. Р. Підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій. *Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки*. 2015. № 2(1). С. 233-239.
9. Туманянц А.Р., Криворучко Д.В. Зловживання правом на початок проведення окремих слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій без дозволу слідчого судді. *Електронне наукове*

видання «Аналітично-порівняльне правознавство». 2022. № 4. С. 364-370.

10. Черненко А.П. Норми кримінально-процесуального права, що регламентують слідчі дії: загальна характеристика. *Прокуратура. Людина. Держава.* 2004. № 6. С. 71-77.
11. Словник української мови : в 11 тт. / АН УРСР. Інститут мовознавства ; за ред. І. К. Білодіда. Київ : Наукова думка, 1976. Т. 7. 723 с.
12. Філософія: словник термінів та персоналій / В. С. Бліхар, М. А. Козловець, Л. В. Горохова, В. В. Федоренко, В. О. Федоренко. Київ. КВІЦ, 2020. 274 с.
13. Черненко А.П. Кримінально-процесуальна регламентація слідчих дій: автореф. дис. … канд. юрид. наук: 12.00.09. Харків, 2004. 19 с.
14. Кримінальний процес: підручник / Р. І. Благута, Ю. В. Гуцуляк, О. М. Дуфенюк та ін. ; за заг. ред. А. Я. Хитри, Р. М. Шехавцова, В. В. Луцика. Львів : ЛьвДУВС, 2019. Ч. 2. 616 с.
15. Проблеми забезпечення ефективності діяльності органів кримінального переслідування в Україні : монографія / кол. авт. ; за заг. ред. В. І. Борисова, В. С. Зеленецького. Х. : Право, 2010. 394 с.
16. Досудове розслідування : навч. посібник / Р. І. Благута, А.-М. Ю. Ангеленюк, Ю. В. Гуцуляк та ін. ; за заг. ред. Ю. А. Коміссарчук та А. Я. Хитри. Львів : ЛьвДУВС, 2019. 600 с.
17. Кіпер О.О. Процесуальна самостійність слідчого як гарантія всебічного, повного й неупередженого розслідування у кримінальному провадженні: автореф. дис. … канд. юрид. наук: 12.00.09. Одеса. Національний університет «Одеська юридична академія», 2017. 20 с.
18. Зайцев О.В. Організаційний та процесуальний статус слідчого. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.* 2018. № 4. С. 153-156.

19. Галаган В.І. Проведення слідчих (розшукових) дій: процесуальні та криміналістичні аспекти. *Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія та практика)*. 2017. Вип. 1(5). С. 73-79.
20. Карпушин С.Ю. Проведення слідчих (розшукових) дій : дис. … канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ : НАВС. 210 с.
21. Тертышник В.М., Слинько С.В. Теория доказательств : учебное издание. Х. : Арсис. 1998. 256 с.
22. Чорноус Ю.М. Слідчі дії: поняття, сутність, напрями розвитку та удосконалення : дис. … канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ : НАВС. 208 с.
23. Лоза Ю.М. Слідчі дії: поняття, сутність, ознаки, види. *Право України.* 2003. № 9. С. 85-89.

References

1. Arkusha L. I. Poniattia, systema ta pidstavy provedennia nehlasnykh slidchykh (rozshukovykh) dii [The concept, system and grounds of secret investigative (search) actions]. Pivdennoukrainskyi pravnychyi chasopys. 2013. № 3. S. 141-144.
2. Bernaz V.D., Smokov S.M. Rishennia slidchoho (kryminalistychnyi, protsesualnyi ta psykholohichnyi aspekty) [Decision of the investigator (forensic, procedural and psychological aspect)]. Monohrafiia. Odesa : Vydavnytstvo Odeskoho yurydychnoho instytutu NUVS, 2005. 151 s.
3. Kaplina O. V. Problemy vdoskonalennia normatyvnoho rehuliuvannia provedennia slidchykh (rozshukovykh) dii [Problems of improving the normative regulation of conducting investigative (search) actions]. Visnyk kryminalnoho sudochynstva. 2015. № 1. S. 40-48.
4. Pohoretskyi M. M. Harantii advokatskoi taiemnytsi pry provadzhenni slidchykh (rozshukovykh) dii [Guarantees of lawyer's secrecy during investigative (search) actions]. Yuryst Ukrainy. 2014. № 4. S. 122-129.

5. Serhieieva D.B. Pravovi ta faktychni pidstavy provadzhennia nehlasnykh slidchykh (rozshukovykh) dii [Legal and factual grounds for conducting secret investigative (search) actions]. Visnyk kryminalnoho sudochynstva. 2017. № 4. S. 56-65.
6. Smokov S. M. Uchast poniatykh u slidchykh (rozshukovykh) diiakh na stadii dosudovoho rozsliduvannia [Participation of witnesses in investigative (search) actions at the stage of pre-trial investigation]. Visnyk kryminalnoho sudochynstva. 2017. № 2. S. 101-106.
7. Starenkyi O. S. Zakonodavchi novovvedennia shchodo protsesualnoho poriadku provadzhennia okremykh slidchykh (rozshukovykh) dii yak zasobiv otrymannia dokaziv u dosudovomu rozsliduvanni [Legislative innovations regarding the procedural order of individual investigative (search) actions as a means of obtaining evidence in a pre-trial investigation]. Visnyk kryminalnoho sudochynstva. 2017. № 4. S. 82-93.
8. Tahiiev S. R. Pidstavy provedennia nehlasnykh slidchykh (rozshukovykh) dii [Reasons for secret investigative (search) actions]. Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu. Yurydychni nauky. 2015. № 2(1). S. 233-239.
9. Tumaniants A.R., Kryvoruchko D.V. Zlovzhyvannia pravom na pochatok provedennia okremykh slidchykh (rozshukovykh) ta nehlasnykh slidchykh (rozshukovykh) dii bez dozvolu slidchoho suddi [Abuse of the right to initiate separate investigative (search) and secret investigative (search) actions without the permission of the investigating judge]. Elektronne naukove vydannia «Analitychno-porivnialne pravoznavstvo». 2022. № 4. S. 364-370.
10. Chernenko A.P. Normy kryminalno-protsesualnoho prava, shcho rehlamentuiut slidchi dii: zahalna kharakterystyka [Norms of criminal procedural law regulating investigative actions: general characteristics]. Prokuratura. Liudyna. Derzhava. 2004. № 6. S. 71-77.

11. Slovnyk ukrainskoi movy : v 11 tt. [Dictionary of the Ukrainian language: in 11 volumes] / AN URSR. Instytut movoznavstva ; za red. I. K. Bilodida. Kyiv : Naukova dumka, 1976. T. 7. 723 s.
12. Filosofiia: slovnyk terminiv ta personalii [Philosophy: a dictionary of terms and personalities] / V. S. Blikhar, M. A. Kozlovets, L. V. Horokhova, V. V. Fedorenko, V. O. Fedorenko. Kyiv. KVITs, 2020. 274 s.
13. Chernenko A.P. Kryminalno-protsesualna rehlamentatsiia slidchykh dii [Criminal procedural regulation of investigative actions]: avtoref. dys. … kand. yuryd. nauk: 12.00.09. Kharkiv, 2004. 19 s.
14. Kryminalnyi protses: pidruchnyk [Criminal process: a textbook] / R. I. Blahuta, Yu. V. Hutsuliak, O. M. Dufeniuk ta in. ; za zah. red. A. Ya. Khytry, R. M. Shekhavtsova, V. V. Lutsyka. Lviv : LvDUVS, 2019. Ch. 2. 616 s.
15. Problemy zabezpechennia efektyvnosti diialnosti orhaniv kryminalnoho peresliduvannia v Ukraini : monohrafiia [Problems of ensuring the effectiveness of criminal prosecution bodies in Ukraine: monograph] / kol. avt. ; za zah. red. V. I. Borysova, V. S. Zelenetskoho. Kh. : Pravo, 2010. 394 s.
16. Dosudove rozsliduvannia : navch. posibnyk [Pre-trial investigation: training. manual] / R. I. Blahuta, A.-M. Yu. Anheleniuk, Yu. V. Hutsuliak ta in. ; za zah. red. Yu. A. Komissarchuk ta A. Ya. Khytry. Lviv : LvDUVS, 2019. 600 s.
17. Kiper O.O. Protsesualna samostiinist slidchoho yak harantiia vsebichnoho, povnoho y neuperedzhenoho rozsliduvannia u kryminalnomu provadzhenni [Procedural independence of the investigator as a guarantee of a comprehensive, complete and impartial investigation in criminal proceedings]: avtoref. dys. … kand. yuryd. nauk: 12.00.09. Odesa. Natsionalnyi universytet «Odeska yurydychna akademiia», 2017. 20 s.

18. Zaitsev O.V. Orhanizatsiinyi ta protsesualnyi status slidchoho [Organizational and procedural status of the investigator]. Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav. 2018. № 4. S. 153-156.
19. Halahan V.I. Provedennia slidchykh (rozshukovykh) dii: protsesualni ta kryminalistychni aspekty [Conducting investigative (search) actions: procedural and forensic aspects]. Mizhnarodnyi yurydychnyi visnyk: aktualni problemy suchasnosti (teoriia ta praktyka). 2017. Vyp. 1(5). S. 73-79.
20. Karpushyn S.Yu. Provedennia slidchykh (rozshukovykh) dii [Conducting investigative (search) actions] : dys. … kand. yuryd. nauk : 12.00.09. Kyiv : NAVS. 210 s.
21. Tertyshnik V.M., Slinko S.V. Teoriya dokazatelstv : uchebnoe izdanie [Theory of proofs]. Kh. : Arsis. 1998. 256 s.
22. Chornous Yu.M. Slidchi dii: poniattia, sutnist, napriamy rozvytku ta udoskonalennia [Investigative activities: concept, essence, directions of development and improvement] : dys. … kand. yuryd. nauk : 12.00.09. Kyiv : NAVS. 208 s.
23. Loza Yu.M. Slidchi dii: poniattia, sutnist, oznaky, vydy [Investigative actions: concepts, essence, signs, types]. Pravo Ukrainy. 2003. № 9. S. 85-89.